

Sigsta 1 Gårdsflytten

Laga skifte och flytten

Sigsta by bestod ursprungligen av två gårdar Sigsta 1 och Sigsta 2. Antavlor finns från mitten av 1500-talet från det som då kallades "Sekelstad", och senare "Siggestad" innan det blev Sigsta. Spår från bosättningar finns från stenålder och gravplatser som är mer än 1000 år gamla. Första storskiftet gällde skogen och skedde 1810. Laga skifte med flytt av gårdar kom 1885 och Sigsta 1 var en av de drabbade. Gården var placerad bakom Gunilla Nordqvists och Leif Olssons gård ungefär vid maskinhalarna. Den var trebyggd med en 22,6 m manbyggnad och fähus mot öster. I vinkel mot söder en 20 m kornlada med stall. Mitt emot ladan en 17 m barnstugubyggnad i slänten mot vägbranten, bland äldre kallade Pålsbacken (uttalas påschbacken), med troligt namnsprung Eric Pålsson 1700-1746, Sigsta 2.

Vid tiden för laga skifte ägdes gården av Per Ersson f. 1820 med hustru Margta Nilsdotter f. 1835. De hade 4 barn Nils f. 1862, Per f. 1865, Jonas f. 1869 och Magta f. 1874. I hushållet fanns dessutom en husman Per Jonsson f. 1803 och hans hustru Brita Ersdotter f. 1811. God arbetskraft fanns i de 20 åriga barnen inför det stora arbetet att flytta gården till andra sidan dalen där mejeristan Jonanna Hildingsson nu bor. Det var inte ovanligt att utflyttade gårdar hamnade ensligt men just här söder om den nya placeringen fanns en annan utflyttad gård, Frölland 2. Idag finns bara stenkällaren kvar. Frölland 2 revs troligen i början av 1950-talet i samband med att John Olsson "Skott John" övertog gården.

Såväl manbyggnaden som barnstugubyggnaden på Sigsta 1 var enligt inventeringen inför laga skifte i förfallet skick men huvudbyggnaden rustades med bl. a. 200 fot nytt timmer och 2000 murtegel. Huvudbyggnaden var som idag uppförd i två våningar och förseddes med spåntak. Om även barnstugubyggnaden flyttades eller byggdes om är oklart. I senare köpehandling finns beskrivet en tvåvånings bryggstuga med gaveln mot söder. Den låg förmodligen på översidan och bildade då tillsammans med logen en trebyggnad. Totalt finns beskrivet 10 byggnader inkl. stenkällare som skulle flyttas. Dessutom 5 äppelträd och några bärbuskar.

Överlåtelse av hemmanet

Den 27 maj 1887 dog husfrun Margta Nilsdotter. Året efter överläts hemmanet till äldste sonen Nils Persson. Han betalar 3150 kr till fadern och lika mycket att delas mellan de tre syskonen dvs 1050 kr vardera. Dessutom till fadern omfattande födorådsförmåner livet ut och fri bostad i de två södra rummen på gårdens nedre våning, och det södra rummet i övre våningen uti bryggstugan. Till syskonen ska han avstå 1,5 tunnland av skogsskiftet Storhällorna på andra sidan dalen där de bygger ett eget hus. Det är det hus Sigsta 1:2 där Ove Berglin och Karin Runfalk nu bor.

20 "Köpebrev"

Jag min son Nils Persson uppläsa och försäga
 jag Per Ersson samt egande och med fastbrev
 förvärfvade Kronokatten hemman Sigsta 1:1 om
 gjen omland; Högst 100000 kronor afper-
 cackommen köpsumman af heltäckande stamfast-
 gäntis (3/100) kronor jämte följande ärliga födorsid-
 förmaner och luststämmer:

Köpebrevet 16 april 1888.

Bouppteckningen efter Margta Nilsdotter omfattar bl.a. 2 hästar, 6 kor, 1 kalv och 13 får. Det var ett rejält lantbruk för den tiden. Behållningen av hela boet är värderat till 956 kr. Gamle bonden Per Ersson lever ytterligare 11 år och dör 1 feb. 1898. Kvar i huset finns nu förutom bonden Nils, brodern Jonas och gamla huskvinnan Brita som dock dör 1889.

Nils syskon stannade inte länge i det nya huset på Storhällorna. Redan juni 1892 flyttar brodern Jonas till Amerika och året efter februari 1883 gör system Margta honom sällskap. Jonas säljer i samband med amerikaflytten flytten sin 1/3 del till brodern Per. Fem år senare 1897 säljer Per sina 2/3 delar till Sven Gustaf Djerf och flyttar hem till fädernesgården. Han står som jordbruksarbetare och dör ogift endast 36 år gammal 1901. Först 1913 säljer Margta Persdotter sin 1/3 del av Storhällorna nu till August Jonsson som även förvärvat de övriga 2/3 delarna.

Efter att huskvinnan Brita dött 1889 har det inte funnits någon piga på Sigsta 1. Men 1895 kommer den då 36 åriga Karin Larsdotter. Hon har i 12 år tjänstgjort på Sigsta 2 så husbonden Nils och pigan känner varandra sedan tidigare. Där hon även fött en oäkta dotter som nu är 9 år. För sin synd har pigan blivit absolverad av kyrkan dvs. fått syndernas förlåtelse. År 1910 gifter sig den oäkta pigdottern Brita Katarina som nu heter Persson i kyrkböckerna med Erik Olsson och flyttar till hans hemgård Hjortsta 2:3. Året efter 1911 gifter sig Nils Persson med pigan Karin Larsdotter. Åtta år senare 1919 säljer de Sigsta 1 till en trävaruhandlare Axel Henning, Bergsjö. Han i sin tur säljer jordbruksmarken till Lars Höglund. Senare ägare har varit Erik Olsson, Anders Persson, Tore Svensson, Sven Flodin och slutligen avstyckning via Lantbruksnämnden till "Skott John" John Olsson, Frölland. Ytterligare ett flertal utan jordbruk som Sigsta 1:7 se nästa sida.

Storhällorna Sigsta 1:2

Stamfastigheten Sigsta 1:1

Båda bilderna från Gävle Museums byggnadsinventering 1973.

Bonden Nils Persson som vid försäljningen är 57 år flyttar med hustrun Karin tvärs dalen till Brickagården där de vrider ned huset från vägen, totalrenoverar och installerar kakelugn. När de bott där ett år flyttar ett av Karins barnbarn Elin Kristina 6 år över till dem och blir fosterdotter. Hustrun Karin dör 1925. När även Nils dör 1931 ärver amerikasykonen Jonas och Margta Brickagården. Men enligt lagfartshandlingarna skänker de gården till barnbarnet och fosterdottern Elin Kristina som nu blivit 18 år. När hon fyllt 22 år säljer hon Brickagården till Artur Västlund och köper en restaurang i Sundsvall. Göte Bohman och Siv Gustafsson bor idag på Brickagården.

Ägare

Hög november 2021
Göte Bohman,
Brickagården, Tåsta 2:8